

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет/інститут **Економічний**

Кафедра фінансів

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СТРАХОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

Освітня програма Фінанси, банківська справа та страхування

Спеціальність 072 Фінанси, банківська справа та страхування

Галузь знань 07 Управління та адміністрування

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 30 серпня 2021 р.

м. Івано-Франківськ – 2021

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Компетентності
5. Результати навчання
6. Організація навчання курсу
7. Система оцінювання курсу
8. Політика курсу
9. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Страховий менеджмент
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень
Викладач (-і)	Левандівський Омелян Тарасович
Контактний телефон викладача	Тел.: 0342752351
E-mail викладача	omelyant@ukr.net
Формат дисципліни	Вибірковий
Обсяг дисципліни	6 кредитів ЕКТС
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2018/11/072-Navchalniy-plan-bak-1.pdf
Консультації	Консультації в день проведення лекцій/практичних занять (за попередньою домовленістю). Також можливі он-лайн консультації через Skype, Viber, WhatsApp, Telegram або подібні ресурси. Для погодження часу он-лайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача або дзвонити.
2. Анотація до курсу	
Дисципліна "Страховий менеджмент" спрямована на формування у студентів системи теоретичних основ, методичних підходів і практичних навичок щодо оволодіння знаннями з реалізації управлінських рішень із комплексу питань, що забезпечують раціональне формування й використання потенціалу страхових компаній при гармонізації фінансових інтересів споживачів страхових послуг, власників і персоналу страхових компаній, посередників та держави.	
3. Мета та цілі курсу	
Мета вивчення навчальної дисципліни: формування у здобувачів вищої освіти знань з підготовки та реалізації управлінських рішень, що забезпечують раціональне формування й використання потенціалу страхових компаній і гармонізацію фінансових інтересів споживачів страхових послуг, власників і персоналу страхових компаній, посередників та держави. Основні завдання навчальної дисципліни: набуття здобувачами вищої освіти стійких знань з теорії та практики управління страховою компанією, надання страхових послуг, оцінювання та відбір ризиків на страхування, урегулювання страхових претензій.	
4. Компетентності	
Компетентності: загальні: Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. Здатність приймати обґрунтовані рішення. спеціальні (фахові): Здатність використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи та страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності. Здатність застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи та страхування. Здатність оцінювати дієвість наукового, аналітичного і методичного інструментарію для обґрунтування управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування. Здатність до пошуку, використання та інтерпретації інформації, необхідної для вирішення професійних і наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи та страхування.	
5. Результати навчання	
Використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи та страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.	

Знати на рівні новітніх досягнень основні концепції і методології наукового пізнання у сфері фінансів, банківської справи та страхування.
 Відшукувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи та страхування.
 Доступно і аргументовано представляти результати досліджень усно і письмово, брати участь у фахових дискусіях.
 Вміти застосовувати інноваційні підходи у сфері фінансів, банківської справи та страхування та управляти ними.
 Обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів.

6. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	30
семінарські заняття / практичні / лабораторні	30
самостійна робота	120

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
2	Фінанси, банківська справа та страхування	I	Вибірковий

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Літе рату ра	Завдання, год	Вага оцінк и	Термін виконання
Тема 1. СУТНІСТЬ І РОЛЬ СТРАХОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ Необхідність страхового захисту. Загальна характеристика страхового ринку. Сутність страхового менеджменту. Етапи прийняття рішень у страховому менеджменті. Аналіз зовнішнього та внутрішнього середовища страхової організації.	Лекція/практична/самостійна робота	1, 5, 6, 9, 13, 14	2/2/10	10	Два тижні
Тема 2. РЕСУРСНИЙ ПОТЕНЦІАЛ, СТРУКТУРА Й ОРГАНІ УПРАВЛІННЯ СТРАХОВОЮ ОРГАНІЗАЦІЄЮ Загальна характеристика ресурсного потенціалу страхової організації. Структура, формування та шляхи оптимізації ресурсного потенціалу страхової організації. Види	Лекція/практична/самостійна робота	1, 5, 6, 7, 14, 15	2/2/10	10	Два тижні

страхових компаній і порядок їх створення. Організаційна структура страхової компанії. Органи управління страховою компанією та їхні функції. Об'єднання страховиків та їхні функції.					
<p>Тема 3. ПЛАНУВАННЯ У СТРАХОВІЙ ОРГАНІЗАЦІЇ</p> <p>Сутність планування та особливості його здійснення в страхових організаціях. Планувальна функція як реагування на динамічні зміни зовнішнього середовища функціонування страхової організації. Зміст планування у процесуальному аспекті. Формування системи планування в страхових організаціях. Організація розроблення планів в страхових організаціях. Економічне обґрунтування запланованої діяльності страховика.</p>	Лекція/практична/самостійна робота	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7	2/2/10	10	Два тижні
<p>Тема 4. КОМУНІКАЦІЇ ТА ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТРАХОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ</p> <p>Сутність комунікацій і їх роль у системі страхового менеджменту. Комунікаційний процес, його елементи та етапи. Способи комунікацій. Комунікаційні канали і сфери їх використання у страхуванні. Механізм інформування та концептуальна модель системи інформаційного забезпечення страхового менеджменту. Методи і технологія інформаційного забезпечення страхового менеджменту.</p>	Лекція/практична/самостійна робота	1, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 13, 14, 15	4/4/20	10	Два тижні
<p>Тема 5. УПРАВЛІННЯ МАРКЕТИНГОВОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ В</p>	Лекція/практична/самостійна робота	1, 2, 4, 5, 6, 7, 9, 13,	2/2/10	10	Два тижні

<p>СТРАХОВІЙ СПРАВИ Сутність та основні категорії страхового маркетингу. Необхідність та методика проведення маркетингових досліджень у страхуванні. STP-маркетинг. Фактори та критерії сегментації страхового ринку. Маркетингові стратегії охоплення страхового ринку. Зміст, процедура та стратегії позиціонування страхової послуги на ринку. Реклама як ефективний інструмент страхового маркетингу. Канали реалізації страхових послуг.</p>	робота	14.			
<p>Тема 6. УПРАВЛІННЯ ВІДБОРОМ РИЗИКІВ НА СТРАХУВАННЯ Поняття ризику. Класифікація ризиків. Ризик-менеджмент. Методи оцінки ризику.</p>	Лекція/практична/самостійна робота	2, 3, 4, 5, 6, 7, 13	4/4/10	10	Два тижні
<p>Тема 7. УРЕГУЛЮВАННЯ СТРАХОВИХ ПРЕТЕНЗІЙ Сутність та механізм урегулювання страхових претензій. Процес урегулювання збитків. Інститут аварійного комісара в системі експертних оцінок причин і наслідків страхових подій. Урегулювання збитків в особовому страхуванні. Урегулювання збитків в майновому страхуванні. Урегулювання збитків в страхуванні відповідальності.</p>	Лекція/практична/самостійна робота	5, 6, 8, 11, 12, 14	4/4/20	20	Два тижні
<p>Тема 8. УПРАВЛІННЯ ГРОШОВИМИ ПОТОКАМИ СТРАХОВИКА Види грошових потоків страховика. Доходи та витрати страхових організацій. Принципи управління грошовими потоками страхової компанії. Завдання та моделі</p>	Лекція/практична/самостійна робота	5, 6, 7, 8, 10, 11, 12	4/4/10	10	Два тижні

управління грошовими потоками страхової організації.					
<p>Тема 9. УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ НАДІЙНІСТЮ СТРАХОВИКА</p> <p>Порядок визначення рівня фінансової надійності страховиків. Умови забезпечення платоспроможності страховиків. Страхові резерви: види, порядок формування і використання. Механізм формування резервів зі страхування життя. Розміщення страхових резервів зі страхування життя. Механізм формування, облік та напрямки розміщення страхових резервів за видами страхування, іншими, ніж страхування життя. Організація антикризового управління фінансовою стійкістю страховика.</p>	Лекція/практична/самостійна робота	3, 5, 6, 7, 13	4/4/10	10	Два тижні
<p>Тема 10. ФІНАНСОВИЙ МОНІТОРИНГ У СТРАХОВИХ ОРГАНІЗАЦІЯХ</p> <p>Сутність, рівні та суб'єкти системи фінансового моніторингу. Повноваження суб'єктів державного фінансового моніторингу у сфері страхування (перестраховання). Фінансові операції страхової організації, що підлягають обов'язковому та внутрішньому фінансовому моніторингу. Правила та програми внутрішнього фінансового моніторингу страхової компанії. Управління ризиками легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму та порядок виявлення</p>	Лекція/практична/самостійна робота	1, 3, 5, 6, 7, 13, 15	2/2/10	10	Два тижні

фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу у страхуванні (перестрахованні).					
7. Система оцінювання курсу					
Загальна система оцінювання курсу		100			
Вимоги до письмової роботи		40			
Семінарські заняття		60			
Умови допуску до підсумкового контролю		<p>Усне опитування (експрес-опитування), тести, розв'язування практичних задач, модульний контроль, підсумковий контроль у формі екзамену.</p> <p>Модульний контроль проводиться у письмовій формі. 2 модулі (кожен по 30 балів) передбачають: термінологічний диктант (10 балів – 1 бал за правильну відповідь), два відкриті питання (10 балів), задачу (10 балів).</p> <p>Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з курсу визначається так: кількості балів за поточне оцінювання – 40 балів; модульні контрольні роботи – 60 балів. У випадку незадовільної підсумкової оцінки або за бажанням підвищити рейтинг студент може добрати бали, виконавши певний вид робіт (наприклад, здати одну із тем або перездати якусь тему, написавши підсумковий тест тощо).</p>			
8. Політика курсу					
<p>Списування під час контрольних робіт заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування. Роботи студентів мають бути їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Виявлення ознак академічної недобросовісності в письмовій роботі студента (відсутність посилань на використані джерела, високий рівень компіляції) є підставою для її незарахування викладачем, або низької оцінки залежно від масштабів плагіату чи обману.</p>					
9. Рекомендована література					
Основні					
<ol style="list-style-type: none"> 1. Аранчій В. І., Остапенко О. М., Остапенко Т. М. Страхувальний менеджмент : навч. посіб. Полтава : ПДАА, 2018. 215 с. 2. Про страхування : Закон України від 07 бер. 1996 р., № 85 /96 / <i>Відомості Верховної ради України</i>. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/85/96%D0%B2%D1%80. 3. Сокиринська І. Г., Журавльова Т. О., Аберніхіна І. Г. Страхувальний менеджмент : навч. посіб. Дніпропетровськ : Пороги, 2016. 300 с. 4. Страхувальний менеджмент : підруч. / С. С. Осадець, О. В. Мурашко, В. М. Фурман та ін. ; за наук. ред. д-ра екон. наук, проф. С. С. Осадець. Київ : КНЕУ, 2011. 333 с. 5. Супрун А. А., Супрун Н. В. Страхувальний менеджмент : навч. посіб. Львів : Магнолія-2006, 2011. 301 с. 					
Допоміжні:					
<ol style="list-style-type: none"> 1. Безугла В. О., Постіл І. І., Шаповал Л. П. Страхування : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2008. 582 с. 					

2. Говорушко Т. А., Стецюк В. М., Толстенко О. Ю. Управління фінансовою діяльністю страхової компанії з метою забезпечення її ефективного розвитку : монографія. Національний університет харчових технологій К. : НУХТ, 2012. 376 с.
3. Господарський Кодекс України / Відомості Верховної ради України від 16 січ. 2003 р., № 436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>.
4. Зоря О.П., Зоря С. П., Галінська Т. С. Взаємодія страхових компаній та банків як перспективний напрям фінансового посередництва на грошовому ринку. *Наукові праці Полтавської державної аграрної академії*. – Спецвипуск. Полтава : ПДАА. 2013. С. 131–136.
5. Зоря С. П. Особливості конкуренції на страховому ринку України. *Актуальні проблеми економіки*. № 4 (178). 2016. С. 274–279.
6. Зоря С. П. Перестраховання як ключова складова стабільного функціонування страхового ринку. *Наукові праці Полтавської державної аграрної академії*. Вип. 1 (12). Полтава : ПДАА. 2016. С. 180 – 186.
7. Зоря С. П., В. Д. Чумак, Мисник Т. Г. Особливості функціонування страхового ринку в Україні. *Ефективна економіка*. 2018. № 12. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=6783>.
8. Зоря С. П., Малахова Н. П. Формування фінансових результатів діяльності страховика. *Наукове забезпечення розвитку національної економіки: досягнення теорії та проблеми практики* : матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених, 1 грудня 2017 р. Полтава, 2017. С. 56–58.
9. Козьменко О. В., Козьменко С. М., Васильєва Т. А. «4Р» маркетингу страхових компаній : монографія. Суми : Університетська книга, 2014. 432 с.
10. Литовченко І. Л., Рулінська О. В., Новошинська Л. В., Баранова В. Г. Стратегічне маркетингове планування в страхових компаніях : монографія. Одеса : ИНВАЦ, 2014. 280 с.
11. Про господарські товариства : Закон України від 19 вер. 1991 р., № 1576-ХІІ / Відомості Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1576-12#Text>.
12. Про затвердження Положення про обов'язкові критерії і нормативи достатності капіталу та платоспроможності, ліквідності, прибутковості, якості активів та ризиковості операцій страховика : Розпорядження Національної комісії що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг від 07 лип. 2018 р., № 850 / Міністерство юстиції України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0782-18#Text>.
13. Про затвердження Методики формування страхових резервів за видами страхування, іншими, ніж страхування життя : Розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 17 груд. 2004 р., № 3104 / Міністерство юстиції України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z001905#Text>.
14. Про затвердження Методики формування резервів із страхування життя : Розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 27 січ. 2004 р., № 24 / Міністерство юстиції України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0198-04#n16>.
15. Світлична О. С., Шашкевич Н. М. Управління фінансами страхових організацій : навч. пос. Одеса : Атлант, 2015. 258 с.

Інформаційні ресурси

1. Інформація про стан і розвиток страхового ринку України : веб-сайт. URL: <https://www.nfp.gov.ua/ua/Informatsiia-pro-stan-i-rozvytok-strakhovoho-rynkuUkrainy.html>.
2. Insurance Europe : веб-сайт. URL: <http://www.insuranceeurope.eu/>.

3. Кабінет Міністрів України : веб-сайт. URL: <https://www.kmu.gov.ua>.
4. Ліга страхових організацій України (ЛСОУ). : веб-сайт. URL:<http://uainsur.com/>.
5. Моторне (транспортне) страхове бюро України (МТСБУ) : веб-сайт. URL:http://www.mtsbu.ua/ua/about_us/general/.
6. Національний банк України: веб-сайт. URL: <https://bank.gov.ua/>.
«Форіншурер (страхування)» : веб-сайт. URL: <https://forinsurer.com/>.

Викладач _____ Левандівський О.Т.